І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 93. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 16-го ТРАВНЯ 1958. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 16, 1958 No. 93. VOL. LXV.

НІКСОН ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЗДА, У ВАШИНГТОНІ ГОТУЮТЬ ЙОМУ ПАРАДНУ ЗУСТРІЧ

Сан Хуан, Порто Ріко. — Віце-президент Ричард М. Ніксон після ворожих демонстрацій в Каракасі перервав свою дальшу поїздку й увечорі дня 14-го травня ц.р., після 18 днів відвідин у країнах Південної Америки, прибув літаком до Сан Хуану в Порто Ріко. Від'їзд його з Каракасу на летовище відбувся під охороною сконсиґнованих військових з'єднань і поліції. Під час від'їзду на морських водах тридцять миль від побереж Венесуелі стояло на поготові з'єднання американських морських сил зложене з авіоматки, кружляка з ракетами, шістьох нищильників і двох компаній морської піхоти на покладі авіоматки. Крім того на летовище біля Каракасу був висланий гелікоптер, що мав евентуально перевезти Ніксона і його почет до вище згаданого з'єднання збройних сил ЗДА. Все ж таки, Ніксонові не було потреби користати з цих поставлених йому до диспозиції засобів і він відлетів звичайним літаком до Порто Ріко, де його зустрів урочисто губернатор і члени порторіканського правління. Перед своїм від'їздом з Каракасу віце-президент Ніксон відбув обід з головою військової хунти у Венесуелі контрадміралом Вольфґанґом Ляррасабалем Уґето і прийняв делеґацію студентів і професорів центрального каракаського університету, які перепросили його, як репрезентанта уряду ЗДА, за недостойну поведінку каракаських студентів, збаламучених комуністичними аґітаторами. Під час пресової конференції, влаштованої в резиденції Ніксона в Каракасі, віце-президент заявив, що події з 13-го травня повинні піти в забуття, бо вони не були виявом справжнього ставлення населення Венесуелі до ЗДА. Водночас із цим адм. Ляррасабаль Уґето подав до відома, що уряд веде широке слідство для викриття причинників демонстрацій, які — на його думку — рекрутувалися з-поміж комуністів. У зв'язку з демонстраціями арештовано досі понад 250 осіб. Після короткого перебування в Сан Хуані віце-президент Ніксон виїхав літаком до Вашинґтону, де згідно з бажанням президента Айзенавера і за ініціятивою громадських кіл приготовано йому маніфестаційну зустріч, яка має на меті задемонструвати єдність всієї американської нації супроти спроб підірвати престиж ЗДА з допомогою невідповідальних виступів спровокованої комуністами юрби. На летовищі у Вашинґтоні вітатимуть Ніксона президент Айзенгавер з державним секретарем Доллесом, представники Сенату і Палати Репрезентантів і члени сенатської і палатної комісій для закордонних справ, як теж дипломатичні представники держав Південної Америки. Під час пресової конференції, відбутої в середу 14-го травня, през. Айзенгавер заявив, що демонстрації проти Ніксона в деяких із держав Південної Америки відбулися за безсумнівною інспірацією комуністичного проводу. Військові з'єднання, вислані для охорони Ніксона на Кубу і Порто Ріко, відкликано вже до ЗДА.

ЧЛЕН УНСОЮЗУ МИХАЙЛО МАРКВІЯН З ЕМБРИДЖ КАНДИДУЄ ДО КОНГРЕСУ

КОМІТЕТ ВИБОРУ МАРКВІЯНА НА ЧЛЕНА КОНҐРЕСУ ОЧОЛЮЄ ЧЛЕН 161-го ВІДДІЛУ УНС ЙОСИФ РОДЬО

Кандидат на конґресмена Михайло Марквіян (ліворуч) з керівником виборчої кампанії Йосифом Родьо і кандидатом на губернатора Пенсильвенії Дейвідом Лоренсом.

Ембридж, Па. — Відомий підприємець й американсько-український діяч в Ембридж й окрузі, п. Михайло Марквіян зголосив свою кандидатуру на члена Палати Репрезентантів від 25-ої виборчої округи. Роджений в Ембридж, він закінчив тут школи і працював потому в різних ділянках торгівлі. Востаннє працює в торгівлі автами, що її започаткував, як продавець в одному із автомобільних підприємств, і завершив власництвом фірми Бен Авон Мотор Сейлс. Поза професією п. Марквіян активізується в різних ділянках суспільно-громадської праці і є членом місцевих станиць Ветеранів Чужоземних Воєн, Американського Леґіону та Резерви Корпусу Морської Піхоти ЗДА, як теж активним членом місцевих демократичних клюбів та 276-го Відділу УНСоюзу. Під час Другої світової війни служив він у Корпусі Морської Піхоти і брав участь в мілітарних операціях на південному Тихому Океані. Належить п. Маркіян до Демократичної партії, яка й поставила його кандидатуру на конґресмена ЗДА. Кандидатом цієї партії на губернатора є Дейвід Лоренс і кандидатом на сенатора дотеперішній губернатор Пенсилвенії Дж. М. Лідер, із яким М. Марквіян відбув цими днями зустріч й узгіднив виборчу кампанію. У своїй програмі, як майбутній конґресмен, п. Марквіян ставить на перший плян будівництво шкіл і доріг з головною метою протидіяти безробіттю, розбудову оборонної програми ЗДА, боротьбу з комуністичним тоталітаризмом, пожвавлення торгівлі із закордоном і підтримку для малих підприємств у внутрішній економіці країни. Зокрема він підтримуватиме заходи в справі зниження податків для родин, які менше заробляють і встановлення відповідніх допомог для старших віком і нездібних до праці. Комітет вибору М. Марквіяна на члена Конґресу очолює п. Йосиф Родьо із Ембриджу, теж видатний американсько-український діяч і член 161-го Відділу УНСоюзу.

МҐР. ІВАН ТЕЛЮК НАЙМЕНОВАНИЙ НА ЧЛЕНА МІСЬКОГО УПРАВЛІННЯ НЮ ГЕЙВЕНУ

Ню Гейвен, Конн. — Посадник міста Ню Гейвену Ричард С. Лі, відомий з того, що перший в цій країні дозволив на вивішення українського національного прапору на будинку міської управи в роковини проголошення незалежности Української Держави 22-го січня 1918-го року, найменував з кінцем квітня ц. р. мґра Івана Телюка членом міського управління, призначивши його до комісії „Ейр Полушин Еппіл Борд". Номінація є на три роки. Мґр. Іван Телюк відомий місцевому і позамісцевому громадянству із своєї широкої громадської активности, зокрема в рядах Українського Народного Союзу, Українського Конґресового Комітету та інших українських товариств і організацій. Він є головою Комітету Об'єднаних Відділів УНС стейту Коннектикат, головою місцевого Українського Демократичного Клюбу та членом управ ряду інших товариств. Теперішнє наименування його членом міського укправління можна вважати не тільки його персональним успіхом, але і відзначенням всієї української громади. На фото: мґр. Іван Телюк (зліва) складає приписану законом присягу члена міської управи, яку проводить міський урядовець Милтон Райс.

ЗДА ВИСИЛАЮТЬ ЛІТАКАМИ ЗБРОЮ ДО ЛИВАНУ

ШОСТА АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА ВІДПЛИЛА ДО СХІДНЬОЇ ЧАСТИНИ СЕРЕДЗЕМНОГО МОРЯ

Бейрут. — Американський амбасадор у Ливані Роберт МекКлинток заявив, що уряд ЗДА відкинув вправді просьбу ливанського уряду прислати Ливанові транспорт крісіз, зживаних в американській армії, проте рішено переслати до Ливану „поліційну зброю" літаками. Ця зброя, за пресовими інформаціями, охоплює ручні ґранати, слізні ґранати, пістолі, газові маски і т. п. Транспортні літаки з цією зброєю вже буцім-то відлетіли з американських баз в Західній Німеччині. Водночас воєнні кораблі могутньої Шостої американської фльоти на Середземному морі відплили на схід. В офіційному комунікаті сказано, що це „звичайні маневри", що їх спорадично відбувають американські й англійські воєнні кораблі на Середземному морі. З Ґібральтару буцім-то виплинули 11 американських воєнних кораблів, при чому, на випадок настання такої ситуації в Ливані, яка загрозила б життю тамошніх американців, готових до висаду є 3,600 вояків морської піхоти. Американський амбасадор у Ливані „не приказав, а порадив" — за його власними словами, американській колонії в ливанському портовому місті Тріполі евакуватись відтіль. Для цієї цілі вислано до Тріполі корабель „Джексон Крік", але з 53-х американців у Тріполі тільки шестеро американців виїхали, а решта відмовились рухатися з міста. Тамошня небезпека полягає у тому, що місцева поліція стягнула свої стійки з-перед державних та інших публічних будинків. Тріполі було в минулий тиждень ареною дикої демонстрації, під час якої здемольовано і спалено тамошню публічну бібліотеку, влаштовану американцями. Ситуація в Ливані далі нез'ясована. Америка посередньо скріпила режим президента Каміля Шамуна, приязно наставлений супроти Заходу. Державний департамент оприлюднив таку коротку офіційну заяву: „Департамент бажає відзначити відважні зусилля леґального уряду Ливану щодо виконування своїх обов'язків та встановлення безпеки і спокою в країні, та сподівається, що швидко буде відновлений лад і повернуться нормальні відносини". Західні держави не скривають своїх симпатій до існуючого в Ливані режиму Шамуна, але водночас підкреслюють, що вони не вмішуються в тамошню внутрішньо - політичну боротьбу. З'єдинена Арабська Республіка відкинула ливанську ноту протесту проти підбурювання ливанського населення проти леґальної влади, проте радіостації в Каїро і Дамаску, які підлягають у 100% державній контролі уряду Нассера, продовжують надавати безперервно підбурливі заклики до революції в Ливані. Покищо в тій маленькій арабській республіці величиною, як половина стейту Ню Джерзі, з півтори мільйона населення, військо і поліція є льояльні до уряду, хоч настрої арабської вулиці здебільша схиляються в сторону націоналістичного президента Арабської Республіки, Ґамаля Нассера, який покищо перебуває все ще на відвідинах у Москві.

Айзенгавер проти того, щоб публічними роботами поборювати рецесію

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер заявив на пресовій конференції 14-го травня, що не можна при допомозі публічних робіт поліпшувати економіку та поборювати рецесію, бо на підготовку цих робіт треба кількох або й кільканадцятьох місяців часу, а економіка потребує негайної допомоги. Президент погодився, що справу зменшення прибуткових податків треба буде вирішити в найближчому часі, бо 30-го червня мають, згідно з законом, автоматично зменшитися податки від великих корпорацій та деякі податки від продажу. Секретар скарбу Роберт Б. Андерсон погоджується на зменшення деяких податків, яких важність кінчається 30-го червня ц. р., але він противиться зменшуванню прибуткових податків. В справі ужиття федерального війська для втримання порядку в центральній середній школі в Литтл Року, Аркенсо, Президент заявив, що з жалем мусів вислати туди федеральне військо, бо там були порушені основні права американських громадян, коли юрба противилася зарядженню Найвищого Суду ЗДА в справі скасування расової сеґреґації в школах, а стейтова влада відмовилася подбати про здійснення закону. Президент відмовився говорити про заворушення в Альжирі і Ливані, бо це дуже делікатні справи, і заяви про них могли б пошкодити їхній мирній розв'язці.

„Свобода" має безпосереднє телефонічне получення з Ню Йорком

BArcly 7-4125 — це число нового, додаткового і безпосереднього телефонічного получення „Свободи" з Ню Йорком, встановленого для вигоди її клієнтів і читачів. Значить, що коли тепер хто телефонує до „Свободи" з Ню Йорку, може телефонувати так, якби „Свобода" була в Ню Йорку себто не потребує попереджувати властивого числа телефону двома одинками чи кликати „оперейтора", якщо телефонує з автомату, а тільки прямо накрутити літери B (бі) A (ей) та числа 7-4125. Очевидно, що на випадок, якщо б ця лінія була зайнята а інтересантові було спішно, може завжди користуватись також дотеперішними лініями, себто HE 4-0237, або HE 4-0807, але при виклику їх з Ню Йорку треба, як і досі, попереджувати двома одинками чи викликом „оперейтора", якщо телефонується з автомату.

СИТУАЦІЯ У ФРАНЦІЇ ДЕЩО ПОПРАВИЛАСЬ

ГЕНЕРАЛ ДЕ ҐОЛЬ ЗІҐНОРУВАВ ЗАКЛИКИ СВОЇХ ПРИХИЛЬНИКІВ ЩОДО ПЕРЕБРАННЯ ВЛАДИ. — ГЕНЕРАЛИ В АЛЬЖИРІ СТУШУВАЛИ ВОЙОВНИЧИЙ ТОН СУПРОТИ УРЯДУ В ПАРИЖІ

Париж. — Хоча ситуація у Франції ще далеко не з'ясована і не є ще виключена небезпека вибуху громадянської війни, чи військового перевороту з загрозою республіканського режиму Франції, проте вона значно поправилась. Політичні коментатори вбачають таку поправу у трьох фактах: 1. у Парижі парлямент великою більшістю, не піддавшись погрозам збоку скрайніх націоналістичних кіл в Альжирі і Парижі, затвердив центро-лівий уряд П'єра Пфлімлена, 2. генерал Шарль де Ґоль, голова французького резистансу за останньої війни і тимчасовий голова Франції після війни, зіґнорував заклики своїх звеличників в Альжирі та демонстрантів на вулицях Парижу і від'їхав з Парижу назад до своєї підміської посілости, і 3. генерал Жак Массі в Альжирі, який створив „Комітет публічної безпеки", рішуче заперечив, наче б він хотів творити другий уряд. Ген. Массі признав над собою зверхність генерала Саляна, що його прем'єр Пфлімлен уповажнив до тимчасового перебрання влади задля запевнення спокою в Альжирі. Хоча військовики в Альжирі скріпились, бо не тільки департамент Альжиру, але й Орану та Константину в краю Альжир перейшли під управління місцевих військових командантів, проте воно сталося ніби з відома уряду в Парижі і тільки на перехідний час, поки прибуде з Парижу новий міністер для Альжиру і генеральний резидент. Можливо, що буде ним знову Роберт Лякост, бо соціялісти рішили вступити до уряду Пфлімлена, який остаточно не закінчив формування свого кабінету. Генерал Массі, популярний командант парашутних частин в Альжирі, заявив, що він не є „політичним генералом" і що своє рішення покликати до життя Комітет публічної безпеки з трьох військовиків та 7-ох правих французьких колоністів в Альжирі прийняв буквально протягом „30-ох секунд", щоб негайно втихомирити демонстрантів в Альжирі. Вулична демонстрація з минулого вівтірка мала дикий характер. Демонстранти цілком по-вандальськи вдерлися до центрального французького державного будинку, осідку міністра для справ Альжиру й генерального резидента, здемолювали меблі й понищили державні акти та попалили авта на вулиці перед будинком — невідомо чому і в чию користь. Сам прем'єр Пфлімлен заявився теж обережно про події в Альжирі, не натаврувавши нікого з військовиків та залишивши фіртку для замирення. Відозва, що її в Парижі видали чотири праві політики, між ними кол. прем'єр Біло і колишній міністер для справ Альжиру Жак Сустель, не викликала голоснішого відгуку і не дала політичних наслідків. У Парижі далі перебуває на вулицях військо. Уряд сконсиґнував в столиці Франції коло 15,000 війська, яке пильнує головно мостів на Сені, щоб не допустити через них під парлямент демонстрантів, які, звичайно, збираються по другому боці на бульварах.

Король Йорданії Гуссейн відвідав короля Фейсала

Багдад. — Йорданський король Гуссейн відвідав столицю Іраку Багдад і нараджувався там з головою Арабської Федерації, своїм кузеном королем Фейсалем II над встановленням адміністрації для Іраку і Йорданії. У цих розмовах взяли участь наступник престолу в Іраку князь Абдуллах і прем'єр Нурі ас-Саїд. Цей останній зголосив формальну димісію у зв'язку з ратифікуванням конституції для Арабської Федерації, але існує переконання, що він стане прем'єром спільного для Федерації уряду. У Багдаді перебував тоді також шеїх Абдуллах з маленького самостійного арабського князівства Кувайт, що, мабуть, приєднається до Федерації. Король Гуссейн вислав депешу ливанському президентові Шамунові з висловами надії, що ливанський уряд переможе прокомуністичну і просипетську ворохобню.

Хрущов скаржиться на „затягування" Америкою конференції „на вершинах"

Ослью. — Нікіта Хрущов прийняв недавно туристів із норвежського політичного світу і запевняв їх, що він щиро бажає собі конференції „на вершинах" та що переконаний у тому, що з його нарад із президентом Айзенгавером вийшла би конкретна користь для справи міжнародного роззброєння. Водночас він скаржився, що це ніби Америка свідомо затягає скликання такої конференції, не бажаючи її собі перед листопадовими виборами в ЗДА. Однаково Хрущов, як і Громико рішуче заперечували, наче б в Центральному Комітеті компартії СССР, чи її Президії і Секретаріяті були настрої проти такої конференції на вершинах. Очевидно, Хрущов використав знову нагоду, щоб переконувати норвежців, що для них найкраща „невтральність".

Домагаються таємного голосування в робітничих спілках

Вашинґтон. — Представник сенатської комісії, яка під проводом сенатора МекКлеллена вела слідство в справі надужить добродійними фондами в робітничих спілках, заявив, що до тієї комісії надходять численні листи робітничих організацій, які домагаються, щоб новий робітничий закон вимагав тайного голосування при вирішуванні всіх справ в робітничих спілках. В цих листах висловлені є такі домагання в справі тайних виборів: 1) Тайне голосування повинно відбутися при вирішуванні справи страйку. 2) При вирішуванні справи оферти підприємця перед стайком. 3) При збільшуванні вкладок до робітничої спілки. 4) При виборах на урядовців спілки та їхніх платень.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Академія у честь Гол. От. Симона Петлюри** в Ню Йорку, яка мала відбутись в неділю 1 червня ц. р., з уваги на те, що це перший цього літа триденний „вікенд", під час якого відбудуться різні з'їзди й імпрези, — перенесена на суботу 7 червня. Вона відбудеться у залі Фешен Інституоу о год. 7 веч. Головним українським промовцем буде ред. Іван Кедрин-Рудницький. У мистецькій частині співатиме чоловічий хор „Думка, пані Дарія Каранович виступить із фортепіяновим сольо, а арт. Вол. Змій із деклямацією.

● **Десятиріччя Українського Спортового Клюбу, Ню Йорк**, буде відзначене низкою спортових імпрез, що відбудуться в останніх тижнях травня. В суботу 17 травня відбудуться фінальні змагання у столовій ситківці і в суботу 24 травня ранком УСК влаштовує відбиванковий турнір та по полудні легкоатлетичні змагання. Ювілейне Спортове Свято почнеться в п'ятницю 30 травня відправленням Служби Божої в церкві св. Юра в Ню Йорку, після чого в домівці УСК-у відбудеться церемонія вбивання цвяшків і передача прапору молодечим командам. В суботу 31 травня після низки змагань копаного м'яча, що їх розіграють команди УСК із запрошеними чужими дружинами, будуть розіграні головні ювілейні футбольні змагання між УСК, Ню Йорк і мистцем Канади в 1957 році „Україною" з Монтреалю.

● **Річна виставка школи малювання й рисування проф. К. Антонович у Вінніпеґу** відбудеться в днях 31-го травня й 1-го червня ц. р. в приміщенні Українського Народного Дому (582 Бурровс Аве.) в Вінніпеґу. У програмі відкриття виставки доповідь мистця Л. Мола, Президента Манітобської Асоціяції Мистців у Вінніпеґу на тему „Значення мистецтва в вихованні молоді". Після доповіді Тов. ім. Лесі Українки при УН-Домі уладжує чайне прийняття для всіх приявних. Виставу можна буде оглядати в суботу 31-го травня від год. 2-ої по полудні, а в неділю 1-го червня від 10-ої вранці цілий день до вечора.

● **У міжнародній виставці традиційного і модерного образотворчого мистецтва і скульптури**, що відбувається в днях 7 до 17 травня ц. р. в нюйоркському Колисеї (від 11 год. ранку до 10 год. вечора) бере участь теж й українець з походження маляр З. Макаренко із новим своїм твором „Еос у місті". Скульптурні праці цього ж мистця будуть показані на виставці графіки і скульптури, що починається в п'ятницю 16 травня ц. р. в Народному Домі в Ню Йорку.

Перон хоче вернутися до Арґентини

Сіюдад Трухільйо, Домініканська Республіка. — Колишній арґентинський диктатор Хуан Д. Перон сказав, що він радо вернувся б із вигнання до Арґентини, якщо б арґентинський конґрес йому на це дозволив. Він заявив журналістам, що залишиться в Домініканській Республіці так довго, поки новий арґентинський уряд не вирішить справи його повороту та не дозволить йому організувати своїх прихильників. „Я не збираюсь їхати до Европи ані нікудиінде, поки не дістану вістки з Буенос Айресу, як моя справа вирішена". Новозаприсяжений арґентинський президент Артуро Фрондізі сказав, що справу повороту Перона повинен вирішити конґрес. Перон перебуває на вигнанні від вересня 1955 року. Він жив у Панамі, Венесуелі, а тепер перебуває в Домініканській Республіці.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** 13-го травня частував сніданком трьох прем'єрів-міністрів: Г. С. Гансера (Данія), Р. Кууськоскі (Фінляндія) і Айн. Ґергардсена (Норвеґія), які прибули до ЗДА, щоб взяти участь у відзначенні 100-річчя стейту Міннесоти.

● **Демократичний конґресмен** сон Евню в Ню Йорку хвалиться тим, що був в Англії і показував взірці суконь Єлисаветі II, яка його запросила до королівського палацу. Він підкреслює, що є першим американським кравцем, який показував взірці суконь англійському монархові.

● **13-го травня** пані Джан С. Давд, 80-річна мати пані Айзенгавер, відзначила свої народини в Денвері, Колорадо, на яких були присутні обидві її дочки, пані Айзенгавер і пані Ґордон Мур.

● **Два хлопці** 17-ти і 15-ти років в Дулуті, Міннесота, вистрелили з рушниці в патрольний літак, в якому летіло 7 осіб, і малощо не спричинили катастрофи: куля влучила в „ніс" літака і змусила його негайно приземлитися. Затримані поліцією хлопці заявили, що вони не сподівались, що куля з їхньої рушниці пошкодить літакові.

У СВІТІ

● *Пошесть недуги дитячого паралічу (поліо)* в Англії викликала серед батьків дітей шкільного віку велике нарікання на уряд, який, мовляв, не подбав своєчасно за потрібну кількість вакцини. На наполеглиbу просьбу англійського уряду — із ЗДА вислано до Англії 2 мільйони доз вакцини Солка.

● **Шпитальні лікарі у Відні** вернулись до праці після двотижневого страйку. 1,200 лікарів *дістали підвишку* — по $8 до 62-долярової тижневої платні. Внаслідок того страйку у 30 віденських шпиталях протягом двох тижнів було спаралізоване лікування. Тільки хірурги переводили негайно потрібні операції та діяла шпитальна швидка допомога. Зате закриті були всі амбуляторії.

● **Французький уряд** припинив всяку комунікацію між Францією і Альжиром. Двох американських і трьох англійських журналістів, що вже сиділи в аероплянї на летовищі під Парижем, затримали, заборонивши їм виїхати до Альжиру будьяким іншим шляхом. З радіовисильнею в Альжирі трудно було з Парижу порозумітись, бо її зайняли французькі парашутисти, що ними командує „збунтований" генерал Массі, політичний приятель де Ґоля і противник прем'єра Пфлімлена.

● **У Глесґові, в Англії**, відбувається судова розправа проти 31-річного американця з роду Пітера Менюела, з професії деревообробника, якому закидають 8 вбивств. Одна жінка, зізнаючи, як свідок, заявила як вона знайшла свою сусідку, її сестру і 16-річну доньку сусідки з простреленими головами.

● **Лондонські часописи** висловлюють погляд, що княжну Марґариту, яка вернулась з подорожі по островах Західньої Індії, англійці вітали куди сердечніше й навіть параднїше, ніж італійського президента Ґронкі з дружиною. Єдина різниця була в тому, що президента Італії зустрічали 21 гарматним стрілом, як голову держави, і парадним військовим шпалером на залізничій стації.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3 N. J.

ДЕРЖАВНА КРИЗА У ФРАНЦІЇ

Під час 25-ох урядових криз за останніх 12 років у Франції не раз лунали голоси перестороги вдумливих політиків, що демагогічність, хиткість і химерність французького парляменту приведуть на край пропасти республіканський устрій держави. Але ці перестороги не переконували членів палати депутатів, які від часу встановлення Третьої Республіки, за Люї Тьєра в 1871 році, були завжди на сторожі проти можливостей монархічної реставрації, а нову конституцію з 13 жовтня 1946 року складали під кутом асекурації проти військової диктатури генерала Шарля де Голя. Думка зберегти республіканський парляментаризм була добра, але при реалізації її викривили, потураючи у виборчій ординації творенню нових партій, які мають право блькуватись у виборах. У практиці це дало цілу гаму політичних партій із лідерами, які, замість державних мужів, ставали парляментарними грачами. Настала гіпертрофія парляментаризму, що виявлялася висловлюванням недовір'я урядам при всякій нагоді. Надавши собі завеликих прерогатив із шкодою для виконавчої влади, парлямент почав загирювати власний престиж в очах народу і закордону.

Зміни урядів, по дві щороку, були б це, може, не дуже пошкодили Франції при її тривкому, постійному державно-адміністраційному апараті, коли б не те, що вона дістала у воєнній спадщині дві проблеми, які вимагають якнайбільшої стабільности влади. Це — хронічна господарська криза і націоналізм азійських та африканських народів, що прокинувся внаслідок війни. Спершу рятували Францію американський закон про „позику і наєм", потім плян Маршалла і взагалі велетенські суми, що їх давала Америка на відбудову Европи, зокрема й спеціяльно Франції. З припиненням доплиду американських фондів — настав клопіт. Багата на ріллю, сирівці й промисел Франція не потребувала б чужої допомоги і швидко загоїла б спричинені війною рани, якби не колоніяльні війни: спочатку в Індо-Китаї, потім в Альжирі. Ця остання триває вже четвертий рік і стала справжнім нещастям для французького народу.

Сутнім джерелом цього нещастя є нездібність французів переставитись в масі на нові рейки політичного думання. Коли англійці зрозуміли, що в половині 20-го століття неможливо зберегти Британську імперію часів Вікторії з 19-го сторіччя, і „розпарцелювали" Імперію на самостійні держави, які, проте, залишилися в складі Коммонвелту, — Франція не захотіла дати самостійности Індо-Китаєві і по нинішній день не хоче зробити цього у відношенні до Альжиру. Вона все ще покликається на анахронічний припис своєї конституції, в якій Альжир є „складовою" частиною держави, і кожний натяк на інше закінчення війни проти партизанів, як тільки військовою силою, мільйон французів в Альжирі зустрічає криком „зрада". А комуністи у парляменті в кожній хвилині готові підтримати правих де-ґоллістів і пужадистів, щоб спричинити ще більший заколот.

Таким чином 15 квітня ц. р. впав уряд Фелікса Ґаяра тому, що він рішений був послухати пораду ЗДА й Англії і вступити в безпосередні переговори з Тунізією, з якою Франція зайшла в конфлікт з приводу Альжиру. ЗДА і Англія радили не заторкувати взагалі в розмовах з Тунізією дразливої проблеми „палаючого кордону" Альжиру. Це не сподобалося гурра-патріотам, які добачили в цьому концесію для альжирців, що користають з прихильних до них настроїв в Тунісії і використовують ту країну, як запілля у боротьбі проти французів в Альжирі. Націоналістична правиця у французькому парляменті може повалити уряд, сполучившись з комуністами, але не всилі створити власного уряду, опертого на будь-якій парляментарній більшості. Таким чином після безладдя, що тривало близько місяця, прийшов до влади у Франції знову центро-лівий уряд поміркованого ліберала П'єра Пфлімлена, який не криється з тим, що таки треба буде „говорити" з альжирськими арабами, які перевищують числом всіх европейців в Альжирі у відношенні 9:1.

Але французька меншість в Альжирі не хоче з цим помиритись. Вона вбачає рятунок у політиці „сильної руки", яку повели б генерал де Голь чи інший генерал, якому байдужі такі „дрібниці", як закони історії, соціології й економіки. Один з таких генералів, командант парашутистів в Альжирі, ген. Массі, створив наче бунтарський уряд в Альжирі, названий „Комітетом публічної безпеки". Демонстранти на вулицях Парижу голосно домагаються генерала де Голя. І новий прем'єр 26-го з черги уряду почав урядувати від висловлення остраху, чи Франція не опинилась напередодні громадянської війни. Закінчилась криза уряду, настала криза держави. Невесела перспектива.

ПАРАДОКСАЛЬНЕ ЗБІЛЬШУВАННЯ ЦІН

Під час теперішньої економічної рецесії, яка починає вже зменшуватися, як про це свідчать численні факти з господарського життя, економісти звертають увагу на той парадокс, що ціни на товари щоденного вжитку зовсім не зменшуються, а мільйонам робітників постійно збільшують платні, бо вони мають такі контракти праці, згідно з якими заробітна платня автоматично підвищується, як тільки впродовж трьох чергових місяців збільшуються кошти прожитку.

Оце парадоксальне явище зростання цін і заробітків під час господарської знижки ще більше дивує тих американців, які ще пам'ятають часи, коли склянка пива коштувала 5 центів, обід із бифстейком менше як доляра, а нове авто 400-500 долярів. Мільйони американців пам'ятають не такі то вже далекі часи — 30-ті роки. Ті мільйони громадян добре розуміють, що теперішній долар — це не те саме, чим він був 25 років тому.

Про цю справу пригадали собі американці недавно, коли статистичні бюра департаментів праці й торгівлі повідомили, що кошти прожитку в квітні цього року становили 123.3 відсотка, це значить зросли на 0.7 відсотка в порівнянні з березнем цього року, на 4.4 відсотка — в порівнянні з тим самим часом минулого року і на 23.3 відсотка — в порівнянні з пересічними коштами прожитку в роках 1947-1949.

Де причина цього явища? І чи можна сподіватися, що ціни на товари й на працю будуть зменшуватися?

Кошти прожитку зростають внаслідок того, що дорожчають харчі. А харчі дорожчають тому, що більше треба платити робітникам за працю. Така тенденція існує безперервно від 1948 року. Дорожчають і ціни на іншу працю, а не тільки фермерську. Порівняйте, скільки платите ви стрижієві цього року і скільки платили десять років тому. Зробіть те саме з цінами за направу авта або малювання дому.

Але треба подивитися на вартість доляра і з трохи дальшої, хоч не дуже далекої перспективи. Коли приймаємо вартість доляра в 1947-1949 роках також за 100, то побачимо, що купівельна його вартість в 1929 році, критичному році депресії, становила 136.4. Доляр тримався високо і не впав нижче 100 аж до 1948 року. Але тепер купівельна вартість доляра впала майже на 20 відсотків супроти років 1947-1949.

Впродовж останніх двох років купівельна вартість доляра зменшилася з 87.3 до 81.1 відсотка, і це свідчить про те, що інфляція доляра зовсім не припинилася, хоч від лютого минулого року триває економічна знижка. Оцей постійний страх перед інфляцією доляра спричинив те, що навіть демократичні конґресові провідники обережно говорять про зменшення податків, хоч давніше вважали цей засіб за найпевніший для поліпшення економіки. Зменшення податків — це значить більше грошей у людей, а більше грошей — це знецінення їх. Тому то й уряд і обидві партії в Конґресі не поспішають із зменшуванням податків, і тішилися б, якби економіка поліпшилася без цього заходу, який мав би бути останнім аргументом проти економічної кризи.

Ми поставили вище запит: чи є вигляди на те, що ціни на товари і за працю будуть зменшуватися?

На основі досвіду і практики підприємців треба ствердити, що сподіватися припинення росту цін і заробітків не можна. Історія повчає нас, що ціни в цьому столітті зменшувалися тільки два рази, а саме в 1920-1921 роках і під час депресії в 1929-1932 роках. Хоч депресія тривала й після 1932 року, ціни тоді збільшувалися, подібно було й під час останніх менших господарських знижок в 1948-1949 і в 1953-1954 роках. Те саме діється й тепер.

Економісти, обговорюючи цю справу, згадують слова одного письменника: „парадокс, парадокс, найдотепніший парадокс". Жадна галузь промислу не зменшила цін на свої товари, хоч має застій в продажу, як це найкраще бачимо в автомобільному промислі.

Ціни зростали й давніше, але це головним чином бувало під час воєн або революцій, коли уряд щораз більше друкує паперових грошей на щораз більші свої видатки. Цікаво простежити за вартістю американського доляра від найдавніших часів, — від тих часів, коли ЗДА ще не були самостійною державою. Коли приймемо індекс цін у 1914 році за 100 (не мішати з тим індексом, який становив 100 в 1947-1949 роках!), то в 1749 році він виносив 68, у 1777 році піднісся до 123, а 1779 році — до 226! Після мирної стабілізації вартість доляра зросла, індекс цін в 1791 році становив знову тільки 63.

В цілому 19-му віці ціни на товари не зазнавали більших змін, але наприкінці тієї мирної епохи, тобто перед першою світовою війною, почали зростати, і від 1914 до 1918 року збільшилися з 100 до 157. Пізніше, в 20-их роках цього віку, індекс цін постійно збільшувався. Це саме діється з ним і тепер, але за основу його зросту ми взяли пересічні ціни 1947-1949 років, які позначили цифрою 100.

Ми вже згадували, наскільки індекс цін збільшився від того часу. Збільшується він і тепер. Звернення до світу праці і підприємців із закликом припинити ці перегони цін і заробітків не мали досі успіху. Недавно пролунав поважний голос за те, щоб Президент заморозив на один рік теперішні ціни і заробітки. Уряд турбується інфляцією доляра, яку найдошкульніше відчувають найбідніші, ті, що живуть із старечих пенсій. Важко повірити, щоб президент Айзенгавер, гарячий прихильник вільної конкуренції в економіці, погодився на регляментацію цін і заробітків. Але треба негайно щось зробити в справі пенсіонерів, бо пенсії з часом втрачають своє значення і стають вже тільки одноразовою допомогою, а не основним джерелом існування.

ХРУЩОВ СЕРЕД КОЛГОСПНИКІВ

Цим разом невгамовний Нікіта Хрущов виступав на „колгоспницькому форумі. І то два рази зряду — 25-го квітня в Курську, де вручав орден Леніна Курській області, і наступного дня, перелетівши літаком — у Києві.

В рубашному, панібратському тоні, якого прибрав собі новий диктатор, отак промовляв Хрущов до „земляків-курян", закликаючи їх підвищувати врожайність цукрових буряків: „Пам'ятаю, товариші, в 1952 році я був у вас, саме тоді, як збирали цукрові буряки. Поїхав на поле, зустрічався з колгоспниками, розмовляв з ними. Тоді селяни питали мене: „Чому по крамницях цукру нема?" — Я їм відповідав на це: „А де цукровий буряк сіють? Адже цукровий буряк на Красній площі в Москві не росте..."

Також нічого грізного не було в тоні диктатора, коли умовляв він їх сіяти якнайбільше кукурудзи. „Є такі товариші, — казав він, — у яких кукурудза не росте. Такі люди звичайно говорять: — Кукурудза це не наша культура, вона підходить для південних районів, для України. А для нас — краща картопля..."

Усім колгоспникам Совєтського Союзу Хрущов ставить за приклад своє рідне село Каліновку, Хомутовського району, Курської области. Очевидно, з своєї Каліновки хоче він зробити взірець, ідеальне совєтське село „в періоді переходу від соціялізму до комунізму".

„Візьміть село Каліновку, — заявив Хрущов. — Як воно піднялось! Пам'ятаю, коли я вперше приїхав до Каліновки після війни, господарство там було занедбане, колгосп по суті нічого не продукував ні для держави, ні для самих колгоспників. А тепер дивіться, як вони набралися сили!..

Начебто жартома, виявив Хрущов „непорозуміння" з коровами, що їх, виступаючи 22-січня ц. р. в Мєнську, „рекомендував" він селянам негайно здавати до колгоспів. Після тієї його „рекомендації" завзяті облпаркоми заходилися були тиснути на селянство, але, мабуть, зустріли такий гострий і масовий спротив, що вже 13-го лютого ц. р. ЦК компартії України мусіло „бити одбой" і навіть „карати" надміру ретельних партактивістів. Тепер Хрущов про цей неприємний казус згадує в такій викрутливій формі: „Я справді порадив був це каліновцям (!?) зробити, як експеримент. Скажу вам по секрету, я навіть просив керівників области не розказувати про це в інших колгоспах... Тепер повторюю, що більшість колгоспів до цього ще не дозріла..."

Хрущов в живі очі людям збрехав. Напевно, це зрозуміли всі, хто його слухав, бо ж ще й трьох місяців не минуло, як про заклик його здавати корови, звернений не лише до каліновців, а до всіх колгоспників — міг тоді прочитати в кожній газеті кожний совєтський громадянин.

Не перебираючи у висловах, Хрущов не погребував і такою „популярною" ще в 1934 році сентенцією Сталіна, як „жити стало краще, товариші, жити стало веселіше!" Дослівне повторювання цієї цинічної сталінської заяви тим більше разить, що і 1958-ий рік залишає бажати багато, щоб справді можна було сказати, що колгоспникам „жити стало і веселіше і краще".

„Свобода" вже писала про ту зливу орденів і медаль, яка наприкінці минулого року спала була на голови колгоспних „героїв праці". Тоді тисячі їх нагороджено всілякими кольоровими бляшками. Звичайно, нагорода, хоча б і бляшана, заохочує людей. І це стверджує Хрущов у своїй промові. Тож нагороджує він уже тепер не поодиноких людей, а цілі області. А проте, Курська область, нагороджена найвищим орденом Леніна, як виходило б із заяви Хрущова, нагороду дістала не по праву. „Товариші, — сказав Хрущов дослівно, — цю нагороду, якщо сказати вам по щирості, як землякам, дано не за досягнене, але — як аванс на майбутнє, щоб вас запалити, щоб у вас зміцнити крила для орлиного льоту..."

Що це, знущання над колгоспниками? В західньому світі інакше як знущанням цього не назвали б. Але щоб правильно зрозуміти слова Хрущова, треба зробити поправку на специфічність совєтських відносин. І тоді така „щирість" диктатора партійним активістам та головам колгоспів може тільки сподобатись.

До Києва прилетів Хрущов також не з порожніми руками: на урочистому засіданні у будинку Верховного Совєту вручив він Київській області також орден Леніна. Хоч на залі сиділи вже не „земляки-куряни", Хрущов і тут виступив в панібратському тоні. Підроблюючись до слухачів, з „українським гумором", розповів він, як то колись було зле, а як тепер добре на Київщині, де він особисто „знає дуже багатьох людей". „Не мені вчити вас, українців, як плекати кукурудзу. Тут ця культура давно вже відома. Але її вирощували раніше тільки на зерно, а на силос не вирощували. Пам'ятаю, їдеш, бувало, по полях, дивишся — ростуть бур'яни. Спитаєш: в чому справа? Кажуть: „Це на силос кукурудзу посіяно..."

Як „добрий хазяїн", і тут проявив Хрущов „піклування" про народ. Отак, ні сіло, ні пало, урвав він свою промову і запитав присутніх:

— А чому не бачу я на залі Ганни Відненко? Вона першою, ще до війни, одержала орден Леніна за високий урожай картоплі. Де ж вона тепер?

— Вийшла заміж! (Голос з президії). В інший район переїхала.

— Що ж ви у себе не могли знайти жениха для такої чудової колгоспниці?

Хрущов, звичайно, не поминув і тут нагоди, щоб заявити, що це він, а не Маленков, був ініціятором зменшення грошових і натуральних податків для колгоспників, скасування обов'язкової здачі колгоспними дворами сільсько-господарських продуктів. „Маленков, — сказав він, — за Сталіна довший час займався справами сільського господарства, значить це він винен у всіх тих недотягненнях в розвитку сільського господарства нашої країни".

Чи повірили присутні, які пам'ятають про причини вигнання Маленкова, і цій, м'якко кажучи, неправді?

Очевидно, що орден Леніна також і Київська область одержала „авансом", щоб і її населення „запалилось для орлиного льоту". Щоправда, молока здала вона державі більше, але в 1957 році свого „зобов'язання" у збільшенні продукції м'яса не виконала. Замість 43.3 центнера зі ста гектарів, здала тільки 35. І „хоч у вас сьогодні свято, товариші, — сказав Хрущов, — але про це треба сказати, приховувати цього не слід — зобов'язався, все зроби, щоб додержати свого слова. Сподіваюсь, що прогаяне ви надолужите..."

Жарти, поплескування колгоспника по плечу і панібратський тон Хрущова — все це блазенське кривляння ката, який тримає нагана за спиною. Це все — бажання здобути собі популярність і протиставитися вічно набурмосеному, грізному відлюдкові — Сталінові. Тим гірше це для тих, хто не знає правдивої біографії Хрущова, хто не чув про його криваву гульню на Україні в 30-их роках.

Оптимістичний тон Хрущова в його промовах у Курську, Києві і кілька днів тому на відкритті сільсько-господарської виставки в Москві — цілком штучний. З кукурудзою, як кормовою базою, на яку покладає він усі надії в перегонах з Америкою — діло „швах". Вистачить того, що за останній рік площа під посівами цієї культури, як заявив міністер сільського господарства СССР Мацкевич, зменшилась на 5.7 мільйона гектарів. Що це значить — масова нехіть до кукурудзи чи до совєтської влади та її заряджень? Не краща справа на цілинних землях, де, внаслідок оранок попередніх років, гумусова верства порохнявіє, зноситься вітрами, і кінець-кінцем „освоєні землі" представляють собою картину, подібну до тієї, що її яскраво описав Стайнбек у Ню Мексіко і Кензасі. Проте, з промов Хрущова не видно, щоб на цілинні землі думав він махнути рукою. Очевидно, в Казахстані будуть розорювати нові мільйони гектарів, щоб бодай варварськими методами господарювання виконувати накреслені пляни.

Наздогнати Америку в найближчі роки у продукції молока, масла і м'яса навряд чи вдасться. Вимінаючи стовпці цифр, досить сказати, що для цього СССР мусить продукувати більше як у три рази самого лише м'яса, значить втроє побільшити поголів'я худоби. При наявній кормовій базі це — виключене. А можливості такого крутого її побільшення в найближчі роки дуже вузькі.

В. С-ко

Д. Ю. Сокульський

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА В КАНАДІ В Р.Р. 1953-1957

В цьому короткому бібліографічному нарисі хочемо подати загальний огляд української преси в Канаді за час від 1953-го до 1957 року.

Як відомо, українська канадійська періодична преса переходила різні етапи розвитку, а цей, що ми тепер переживаємо, належить зачислити до часів буйного розвитку друкованого слова. Бібліографічні річники „Українікі Канадіяни" і „Славіки Канадіяни" вказують недвозначно на те, що українська книжкова і пресова продукції займають перше місце серед інших слов'янських видань у Канаді.

Наш огляд української преси почнемо від Вінніпеґу, традиційного осередку українського організаційного життя.

У Вінніпеґу появляється найстарший український часопис в Канаді, передовий український просвітньо-інформаційний тижневик „Канадійський Фармер" (1903). Другим щодо давности періодиком, що далі виходить, треба вважати двотижневик „Канадійський Ранок" (1904), видаваний заходом Об'єднаної Церкви Канади. Третім найстаршим часописом є „Український Голос" (1910), орган СУС.

Там же появляється єдиний український півтижневик „Новий Шлях" (1930), орган УНО.

З релігійних видань треба відмітити „Вістник" (1924), релігійний двотижневик, офіційний орган Української Греко-Православної Церкви в Канаді, місячник „Віра і Культура" (1953), орган Українського Наукового Богословського Товариства, що є продовженням „Нашої Культури" (1951-53), яка перестала виходити.

Ще виходять „Християнський Вістник" (1941), орган Союзу Євангелицьких Християн Баптистів Західньої Канади, місячник „Зоріння Нової Доби" (1937) і під різними назвами щорічник „Світло" і „Голос Правди" (1838).

У Вінніпеґу виходять також єдиний донедавна журнал для українських дітей „Мій Приятель" (1949) та місячник „Жіночий Світ" (1950), що його видає ОУК.

Комітет Українців Канади видає „Бюлетень КУК" (1953), по-англійськи „Юкрейнієн Коментари" (1953, та „Пресові Вісті" (1955).

З інших видань треба згадати піврічник „Літопис Волині" (1953), орган Інституту Дослідів Волині, щорічники „Бюлетень УВАН" (1952), „Обнов'янин" (1955), орган Канадійської Федерації Товариств Українських Студентів-Католиків „Обнова" та пресові бюлетені Української Католицької Акції.

Від 1953 р. почав появлятися економічно-кооперативний квартальник „Самодопомога", що його видає Кредитова спілка „Карпатія".

В міжчасі перестали виходити „Голос Молоді" (1947-1954), орган МУН, що появлявся в українському й англійському виданнях, „Поступ" (ч. 1-3, 1956) та „Нове Слово" (ч. 1-2, 1955), бюлетень Української Секції Збору Багаїв Канади.

Коли перейдемо далі на Захід Канади, то завважимо, що в Йорктоні, в Саскачевані, появляються заходом ОО. Редемптористів релігійний місячник „Голос Спасителя" (1923) з англійською частиною та богословський квартальник „Логос" (1950). Там же виходить „Бюлетень Братства Українців Католиків Саскачевану".

У Саскатуні виходять місячник Українського Місійно-Біблійного Товариства „Українська Нива" (1947) та річник „Каменярі" (1918/19) заходом студентів Інституту ім. Петра Могили. Гр.-Кат. Катедра св. Юрія видає тижневий бюлетень „Катедральні Вісті" (1955). До Саскатуну перенесено в 1958 р. редагування студентського річника „Обнов'янин", про якого була згадка вище. Річник 4-ий за 1958 р. вийшов уже за редакцією „Обнови" в Саскатуні.

Перестав появлятися по 5 числах добре редагований квартальник „Християнський Стяг" (1955-56), науково-теологічний орган Баптистської Церкви.

В Едмонтоні, столиці Алберти, появляються найстаріший католицький тижневик „Українські Вісті" (1929), місячник „Католицька Акція" (1950), двомовний місячник „Юнацтво" (1945), орган УКЮ, двотижневий „Бюлетень Українського Пресового Бюра в Канаді" (1950), „Річник Студентського Кружка при Інституті св. Івана"

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Василь Палідвор

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ГИМН У СЛАВНОМУ ВАҐНЕРІВСЬКОМУ ФЕСТШПІЛЬГАВЗІ

(У десятиліття жертвенної праці членів Музично-Вокальної Секції Українського Табору в Байройті, а, зокрема її диригентів композитора проф. І. Недільського, проф. В. Цісика та д-ра Б. Кушніра).

(2)

В цьому короткому спомині годі згадати про всі виступи Музично-Вокальної Секції та хору „Боян" на протязі кількалітньої жертвенної їх праці. Та хай бодай декілька статистичних даних унагляднять цей великий вклад праці. Секція за весь час свого існування мала коло 300 членів. Влаштувала 327 імпрез (не вчисляючи до них співу церковних хорів у гр.-католицькій і православній церквах), з того 42 концерти для таборовиків, 56 для хворих, 19 для чужинців по шпиталях, 29 для американських військових частин, 7 для німецького населення, 12 релігійних концертів місцевих і позамісцевих, 9 репрезентаційних концертів в театральних залах Байройту, 39 театральних вистав (місцевих і позамісцевих), 27 ревій та виступів оркестри, 7 виступів хору в прощах, 59 виступів хору з нагоди національних свят. Ось балянс праці цієї клітини в тому кількатисячному осередку українських скитальців.

Та все ж про два виступи Секції, а зокрема, хору „Боян" у їхнє десятиліття належить таки згадати, бо вони своєю вагою заслуговують на окрему згадку.

13 червня 1948 р. хорові „Боян" припала честь репрезентувати українське хорове мистецтво в Головній Кватирі ІРО в Бад Кісінґені перед представниками центрального управління тієї міжнародної організації, а саме — перед американським генералом Теком і його дружиною, генеральним секретарем тієї організації в Женеві п. Бірсом, п. Робертсоном, представницями Міжнародного Жіночого Союзу в Женеві та перед представниками Головної Кватири ІРО на Німеччину з п. Едвардсом на чолі (всіх понад сто осіб). Проф. Недільському прийшлося добре попрацювати над приготуванням хору для цього визначного виступу. По закінченні концерту ген. Тек, складаючи ґратуляції проф. Недільському, заявив (наводжу дослівно): „Я очарований українською піснею та народною ношею. Я не знав, що в таборах знаходиться такий цінний матеріял. Докладатиму всіх старань, щоб еміґрація пішла на нові рейки, щоб не виривали з таборів поодиноких людей, але щоб скитальці могли виїжджати спільно".

Представниця Міжнародного Союзу Жінок висловилась так:

„Перекажіть українським скитальцям, що я не знала й не сподівалась, що зустріч з ними може принести мені стільки приємности. Я не сподівалась, що вони плекають мистецтво на такому високому рівні. Мене захоплювали ваш чудовий спів і ваші народні строї. Я буду старатися всюди вам допомагати".

По концерті й прийнятті для членів хору, ген. Тек з дружиною та інші чільні представники ІРО ще довго сиділи й прислухалися співові різних пісень, між ними стрілецьких та інших жартівливо-веселих. А знімкам, що їх робили американські представники, зокрема, жіночих груп у народних строях — не було кінця. Та вже найбільше радости було у представника байройтської кватири ІРО, дир. Лісяка — бо ж це він зорганізував ту цілу поїздку до Головної Кватири. По повороті до Байройту дир. Лісяк заявив авторові цих рядків:

„Ген. Тек не мав слів похвали для хору й диригента за спів. Він був так мило захоплений, що справа конференції (мітинґу), ним на той день скликаного, пішла на другий плян і весь час було говорено тільки про вас і скитальців. Ви не можете собі уявити, яку велику прислугу ви зробили справі ДП, а зокрема, вашій українській громаді".

Ці слова признання збоку чільних осіб-чужинців наповнили радістю всіх членів хору й невтомного диригента проф. Недільського, бо ж власне завданням Музично-Вокальної Секції від початку її існування було здобувати добре ім'я для української громади.

Та вершком мистецького досягнення й пропаганди української пісні був виступ хору „Боян" на репрезентаційному концерті в роковини Т. Шевченка у залях славного на весь світ Ваґнерівського т. зв. Фестшпільгавзу. Фестшпільгавз — це гордощі не тільки мешканців Байройту, але й цілої німецької спільноти. Попасти на сцену Фестшпільгавзу надзвичайно важко, бо управа його ставить дуже великі вимоги під мистецьким оглядом.

Про час концерту було оголошено афішами також в німецькій мові. Тільки той, хто жив Байройті, знає, як гордяться байройтівці своїм Фестшпільгавзом. На кожній імпрезі його заля завжди виповнена до останнього місця місцевою та позамісцевою публікою. І тому не диво, що під час заповідженого концерту заля Фестшпільгавзу була виповнена по береги так своїми таборовиками, як і чужинцями-представниками американського військового й цивільного управління, ІРО, численними німцями, а між ними музичними фахівцями та репортерами місцевої преси — тим більше, що концерт відбувався при співучасті повної симфонічної оркестри байротівської філармонії.

В програму концерту входили такі хорові речі, як „Заповіт" — муз. Вербицького на два хори, „Туман хвилями лягає" — з опери „Утоплена" та кантата „Бють пороги" — муз. Лисенка. До участи в Концерті запрошено відомих оперових співаків В. Матіяша (відспівав „Ой, Дніпре" — муз. Лисенка і псалом 94 до слів Шевченка, муз. Барвінського) та О. Руснака (відспівав „Гетьмани" і „Садок вишневий" — муз. Лисенка). Диригував хорами та симфонічною оркестрою енерґійний д-р Б. Кушнір. Для кращого зрозуміння чужинцями програми і самого свята були роздані приготовані програмки в німецькій та англійській мовах, в яких подано коротко про життя, творчість та значення Т. Шевченка для українського народу; при цьому був рівночасно поданий переклад першої строфи „Заповіту".

ЛЮБЛЮ ТОЙ ЧАС...

Люблю той час,
коли над лісом десь
Займається
несміливо світання...
Погасли зорі,
й раптом обрій весь
Палахкотить огнем...
Ще мить остання —
І сходить сонце!
День почавсь новий
В твоїх очах
І в усмішці твоїй.

ІВАН НЕХОДА

Ярослав Падох

НЕМЕРКНУЧА ЗОРЯ САСА-ЯВОРСЬКОГО

Це було того зворушливого вечора, коли великий Бог у виді малого Ісусика наново, в тисячу - девятсот -п'ядесят-восьмий раз, народжувався в усіх християнських серцях й сповняв їх новою надією. Потапаюча в світлах церква св. Юра на нюйоркському Поділі вже тільки з трудом вміщала всіх тих, що бажали взяти участь у нічній різдвяній відправі. З трудом примістився я в кутку на хорах, а побіч мене невідома мені людина. Середнього росту, з одвертим поглядом типово українських, темних очей, з дивно, як на нюйоркську зиму, сонцем загорілим обличчям. Так і здавалося мені, що то один з тих „річняків", які скільки разів приходять до церкви, то в ній завжди правлять різдвяну або великодню відправу. Алещось знайоме в його появі та в вислові його лиця на довше задержало мою увагу. Де бачив я його? І зараз з'явився образ людини, що саме тоді здобула вже 32,000 в телевізійній програмі і яка встигла вже стільки розповісти на ній про свою рідну Україну. „Ви напевно Сас-Яворський?" шепнув я йому. Широкий усміх був відповіддю на мій запит і той усміх, такий відомий мені з телевізії, вже не залишив ніякого сумніву, кни був мій сусід.

Після тієї зустрічі тиждень за тижнем я сидів перед телевізійним відбирачем з дружиною й донями й нервувався проблемою: дасть раду і цим разом наш незрівняний змагун, чи вже піде за тими десятками попередників, які відпали далеко перед порогом мрії кожного з них: 128,000 долярів. А коли не стало терпцю, ходив на саму програму, бути ближче до Сасової перемоги. І фортуна, правдива вояцька фортуна, засдно усміхалася до Саса і не зрадила його до самого кінця, ним самим назначеного кінця. Бо ще довго до здобуття 128,000 він заповів, що дальше не піде. Бо змучений був і „Мама" протестувала та й його чотириніжні пацієнти з далекої Луізіяни вже грозили штрайком.

Високо не тільки на українськім, але на всеамериканськім небосклоні засяла зірка слави Саса-Яворського. Після його остаточної виграної заговорили про нього всі часописи в цілій Америці. Тисячі листів, сотні телеграм, сотні телефонічних розмов і статті-статті. Здавалося, що як швидко прийшла ця несподівана слава нашого земляка, так скоро вона й потахне. Але так воно не сталося.

Ось у моїх руках ціла копиця газетних вирізків, мала частина того, що про Саса написано й вигадано. Ось усміхається своїм відомим приязним усміхом наш Сас до президента міської ради в Ню Орлінс, який запросив його на місцеву телевізійну програму на дружню розмову. Ось інший часопис помістив чотири знімки найвизначніших осіб, які прибули до його міста. На першому пляні Сас, коло нього Кермут Рузвелт, внук президента Теодора Рузвелта, а там славний фільмовий актор Доналд О'Коннор та неменше славний співак і актор, а під цю пору рекрут Елвис Преслі.

Особливо багато шуму довкруги Саса-Яворського зчинило проголошення в його місті Аббевил окремого дня Сасового та його номінація на почесного громадянина луізіянського стейту. Майор Аббесвилу, Рой Т. Теріот, звернувся із закликом до всього населення пошанувати цього героя Аббесвил, а редактори чи не всіх стейтовихх часописів славили нашого земляка за те „велике відзначення, яке д-р Сас-Яворський приніс стейтові Луізіяна". На спеціяльнім бенкеті, влаштованім на його честь, в якому взяла участь вся аббевільська знать та представники майже всієї південної Луізіяни, за відомостями „Дейлі Адвертайзер", продано на публічній ліцитації краватку Саса, яку він носив в часі виграної суми 128,000 за 60 дол., а його автографи розхоплювано по 20 дол. за штуку!

Важко повірити, якими шляхами прокочуться популярність нашого земляка. Десятки доповідей, сотні інтерв'ювів, тисячі стисків рук, це щоденна доля нашого Саса від часів його появи на телевізії. Професійні колеги-ветеринарі, політики, прокуратори й судді, а навіть побожні церковні товариства жінок, всі вони бажають мати поміж собою цього героя свого гордого Півдня. Без нього вже не відбувається там ні один визначніший бенкет, ні одна помітніша громадська імпреза. Ось запрошено нашого чемпіона на головного суддю красунь, які в морському клюбі змагаються за єдиний королівський титул республіканської Луізіяни. Ось там знову Сас-Яворський з найвищими достойниками відчиняє в телевізії кампанію збірки на Червоний Хрест, то знову черговоі неділі „тримає спіч", на започаткування збірки на сирітський фонд. А вже найбільше замовлень має наш Сас на доповіді в каледжах, де перед сотнями і тисячами молодих людей він говорить про те, що найважніше сьогодні не тільки в Луізіяні, чи на гарячому американському Полудні, але на цілім світі: про смертну небезпеку від червоної Москви для всього вільного світу і всієї християнської цівілізації. А у всіх тих промовах, розмовах, в усіх телевізійних виступах у нього завжди на устах: Україна! Бо чи ж можна говорити про небезпеку від большевизму й не згадати України? Часто повторяє він своїм американським слухачам

З незрівняною зручністю, вичуваючи прямо підсвідомо ментальність своїх американських слухачів, д-р Сас-Яворський робить неоціненну службу українській справі. Ось питають його: чому Ви взялися вивчати американську історію? Бо Америка, так як моя батьківщина, Україна, боролася проти тиранства! — паде відповідь, коротка і переконлива, як напис на камені. Ось запитують Саса, звідкіля він? І на те в нього готова відповідь: „Я українець". Часом — каже Сас — „кажуть мені неуки, що я москаль, але я відповідаю їм: йдіть до чорта!"

Поважне переплітається з жартівливим. Питають нашого чемпіона, якого називають „ходячою енциклопедією", як працює його ум, чи не заводить в дрібних речах. „Коли, питають, роковини Вашого шлюбу?" Котрого, відповідає Сас, хоч він тільки раз подружений. „Бо я подружився в Німеччині, а там береться два рази шлюб, у церкві і в уряді". Пам'ять мене ніколи не заводить", додає він серйозно. „Але не все я бажаю уживати моєї пам'яти. От не хочу думати про тих сім мільйонів моїх братів, яких большевики знищили голодом в 1931 р. Не хочу користати з пам'яти, щоб не нагадувати собі ті мільйони моїх земляків, які зі своїми найвищими владиками караються по концентраційних таборах далекої Азії".

Повага Саса - Яворського зростає з кожним днем. Ось пише одна луізіянська газета після інтерв'ю з ним: „Політики Луізіяни можуть дихати вільніше. Сас виявив нам, що він не кандидує на ніякий уряд". Говорив мені недавно те саме мій приятель з Аббесвил, але додав при тому: „бож я ще не досить довго маю американське громадянство". Як тільки він здобуде право кандидувати на конгресмена, він посягне по той уряд і хто з нас не вірить, що його здобуде. Бо чи є щось неможливе для цього феноменального телевізійного переможця?

А в найближчу неділю приїде наш Луізіянець з дружиною до Ню Йорку на посв'ячення велавої двомльйонової школи св. Юра, на яку він недавно дав княжий дар — 30,000 долярів.

Нехай ця стаття буде для нього й його дружини щирим привітом відданого йому Ню Йорку і всього нашого Сходу та заохотою до дальшої незрівняної й неоціненої в наслідках інформативної діяльности про Україну, вірним сином якої остався він і на холодній телевізійній сцені і на далекому, гарячому Півдні.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА В КАНАДІ В Р. Р. 1953-1957

(Закінчення зі стор. 2-ої)

(1950) та „Голос Правди" (1937), що вважає себе одиноким українським демократичним місячником в Канаді.

Перестав виходити по 3-ох числах місячний журнал „Український Піонер" (1955), що подавав цікаві матеріяли про початки українського поселення в Канаді.

У Східній Канаді осередком видавничого руху стало по другій світовій війні місто Торонто. Там виходять „Батьківщина" (1955), орган гетьманського руху в Канаді замість „Нашої Держави" (1952-55), католицький тижневик „Наша Мета" (1949), „Гомін України" (1948), орган ЛВУ, незалежний тижневик „Вільне Слово" (1957), продовження „Українського Робітника" (1934), католицький місячник „Світло" (1938), універсальний ілюстрований місячник „Нові Дні" (1950), перенесений з Аргентини місячник „Овид" (1949), місячник англійською мовою „Пейс" (1954), журнал для молоді „Молода Україна" (1957), орган ОДУМ, „Місія України" (1957), орган Головної Управи Спілки Визволення України, від 1955 перенесений з Парижу лісячник „Ми і Світ" (1950), а від 1957 року перенесений звідти ж місячний журнал української молоді і студентства „Смолоскипи" (1950).

З інших видань треба ще вичислити двомісячний журнал державницької думки „Розбудова Держави" (1949), кубанський культурно-освітній часопис „Кубанський Край" (1951), ілюстрований місячник для дітей „Соняшник" (1956), двомісячник „Слово" (1950), орган Самостійної Української Євангельської Церкви в Канаді, місячник „Євангельська Правда" (1940), орган Українського Євангельського Об'єднання, „Євангелист" (1957), орган Громади П'ятидесятників у Східній Канаді.

Українські фінансові інституції Торонта видають „Розбудову" (1956), господарсько-суспільний часопис, а заходом Об'єднання Українських Педагогів появляється „Рідна Школа" (1958), що перед тим виходила під заголовком „Учительське Слово" (1955).

Канадійський Відділ НТШ видає річний „Бюлетень НТШ" (1950), а Братство Карпатських Січовиків — бюлетень „Карпатська Січ" (1950).

Вийшли тільки 3 числа „Української Трибуни" (1953-54), органу Головної Управи Канадійського Т-ва Т-ва Прихильників Визвольної Боротьби України. Перестали виходити спортові тижневики „Спортові Вісті" (1954) і „Спорт" (1955).

В Гемилтоні, Онт., виходить місячник релігійного, культурного і громадського життя „Наша Громада" (1957), що його видає Видавниче Братство „Віра" при Українській Православній Громаді св. Володимира.

У Віндзорі, Онт., Українська Кредитова Спілка видає спільно з іншими українськими кредитівками в ЗДА „Наш Контакт" (1954).

Щоб наш перелік був повним, згадаємо ще „прогресивні" органи, якими є тижневики, друковані українською мовою „Українське Слово" (1943), у Вінніпегу, „Українське Життя" (1941) та місячник англійською мовою „Юкрейніен Кенедієн" (1947) в Торонті.

Годі вичислити всі бюлетені та інші періодичні й неперіодичні видання, що їх видають церкви, культурно-освітні; студентські та професійні організації, які мають льокальний характер або призначені для внутрішнього вжитку.

Всі надіслані періодичні видання докладно описано в Літописі українського друку „Україніка Канадіяна", частина 2, що появляється від 1953 р. заходом Бібліографічної Секції УВАН та коштом КУК.

Нижче подаємо приблизну статистику української періодичної преси в Канаді за час від 1953 до 1857 року.

Статистика української преси в Канаді: півтижневиків 1, тижневиків 12, двотижневиків 5, місячників 28, двомісячників 4, квартальників 4, піврічників 1, річників 5, періодично 23. Разом 83 назви. Перестало виходити в часі 1953-57 рр. 35 назв. Разом виходило в часі 1953-1957 рр. 118 назв.

Повища статистика обіймає тільки видання, зареєстровані й описані в „Україніці Канадіяні".

При цій нагоді ми хотіли б підкреслити важливість ведення постійного відділу п. н. „Надіслані періодичні видання" в українських часописах і журналах. Цей відділ інформує читачів про видавничий рух, а бібліографам допомагає слідкувати за появою нових видань та утривалювати їх в бібліографічних покажчиках для майбутніх поколінь.

Короткі Вістки

● У Польщі зростають протинімецькі настрої, а натомість зростає примирливість супроти Совєтів, з уваги на побудову вздовж кордону між Західньою та Східньою Німеччиною цілого ряду ракетних баз із американськими ракетами. Поляки „забувають", що на території Східньої Німеччини і Чехословаччини Совєти ще минулого року влаштували сіть подібних ракетних баз.

● У Нюрнберґу відбувається судовий процес проти 23-ох комуністів, в тому числі двох жінок, оскаржених в комуністичній діяльності після того, як німецьку компартію законно заборонили. Подібний процес відбувся недавно т Дортмунді.

КЕРІВНИЦТВО ФІЛІЇ УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНОЗНАВСТВА В НЮАРКУ

повідомляє, що в п'ятницю дня 16 травня 1958 р. в залі Українських Комбатантів, Белмонт Евню 9, відбудеться 10-ий цикл викладів з такою програмою:

Год. 5,15 - 6,30 — проф. Микола Величківський: Економіка України; год. 6,30 - 7,30 проф. Микола Шлемкевич: Вибрані питання з українського світогляду. Вступ на залю вільний.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Миш.

На допомогу братам

Започаткована ЗУАДК пропаґандивна акція для збірки фондів потребуючим допомоги нашим братам в Польщі і Югославії розгортається на цілім терені ЗДА. В більших осередках скупченнях українців вже відбулися сходини громадянства, на яких представники ЗУАДК-у виголошували доповіді про потребу допомогти українцям в Польщі та Югославії.

Заходами Українсько Американської Федерації Стейту Мишиґен відбулася така нарада 23 квітня ц. р. і в Дітройті, на якій обширну доповідь виголосив представник ЗУАДК з Филаделфії п. Іван Поритко. Заля була виповнене всіма шарами української громади, що дуже живо цікавилася всіма вістками з-за залізної заслони і на них реаґувала.

Дискусію відкрив голова Федерації Українців п. Василь Довгань, відомий громадський діяч давньої еміґрації, що все з повною посвятою бере активну участь у допомоговій діяльності ЗУАДК. Дальше промовляли і висказувалися за негайною організацією збірки фондів на цілі допомоги, що її веде ЗУАДК такі громадяни: пп. Панчак, Мойсюк, д-р Скубор, д-р Лисий, М. Вілоскурський, інж. Крохмалюк, д-р Марітчак і багато інших.

На нараді виснено теж ті закиди проти ЗУАДК, які були в кількох европейських часописах та які шкідливо відбилися на праці нашої заслуженої центральної допомогової установи.

В. С.

Филаделфія, Па.

Літературно - Мистецький Ярмарок

Цим разом Український Літературно - Мистецький Клюб у Филаделфії здобувся на більшу імпрезу, а саме 19-го квітня влаштував Літературний Ярмарок, у програмі якого були література, музика, спів, сантимент і гумор.

Програму почав молодий поет В. Вілик читанням власних поезій. В них не тільки помітний хист поета до так мовити б, самої музичности вірша і чисто технічної сторінки але в кожньому вірші не бракує власних, оригінальних порівнянь, а вперш у чергу глибокого змісту. Оди з своїх віршів „Над морем", друк. у ч. 1 за 1958 р. в журналі „Київ", який виголосив на цьому „Ярмарку" кінчається так:

„Залинь ти, чайко, в безвість [неозору,
де обрії розкрилися Твої;
Так хочеться вільній душі [простору
й хистким ногам опори на [землі.

З черги молодий пяніст і композитор Ю. Левицький виконав два свої твори. У творі „Львів" зумів простими композиційними засобами змалювати Листопадовий зрив, використовуючи до цього кілька стрілецьких пісень. Перший твір, якого настрій передається притишеними тонами, не дійшов до слухача із-за злої акустики залі.

З молодих адептів воступали Христя Озарків (рецитація нарису М. Струтинської) і Доріян Рудницький, соліст - челіст, який грав при акомпаніяменті свого батька — д-ра Антона Рудницького. Шодо Христі Озарків, — то її тихої рецитації численні слухачі майже не чули. Доріян Рудницький робить великі надії і публіка приймала його оплесками.

Співачна Марія Лисяк, яку нам доводилося ще бачити у Львові — дістала не тільки оплески але й квіти.

Першу частину програми закінчив арт. Пінот-Рудакевич в ролі Ладзя Шуфриґля з Личакова та виголосив монолог „О тиливізії, о шпорті і сичих кавалках".

Під час перерви „Ярмаркові" гості відвідували книжкові станки „Києва" і Союзу Українок, де можна було й купувати виставлені видання, серед яких не бракувало і творів членів Літературно - Мистецького Клюбу у Филаделфії. Ця „інновація" заслуговує на відзначення, що й оправдало назву „Ярмарок", не тільки на сцені, але і на залі.

Друга частина програми під оглядом мистецьким була сильніша. Це у великій мірі слід завдачувати мистецькій парі Гошам. Клавдія Гош читала І. Франка і Ю. Клена. І Франкові поему „Росія" і фрагменти з „Попіл Імперії" Юрія Клена виконала по мистецьки, слово її доходило до дна душі, і вдячна їй публіка нагородила її довготривалими оплесками. Також не агавали оплески після виступу І. Гоша, оперного співака. І солістка Вероніка Цегельська, яка відспівала дві кильоратурні арії зоп. „Лилик" імпонувала своєю кольоратурою. Виступав ще раз Ярослав Пінот-Рудакевич з останніми филаделфійськими вістями Бі-Бі-Сі, з яких ми довідалися про цілу Филаделфію, бо ця аґенція це скорочене речення „Баба бабі сказала". Одначе він найбільше взяв за серце знаменитою інтерпретацією пісоньки - танґа „Ніц. іно Львів". Ладзьо Шуфриґель оперував час до часу навіть незлими арґументами:

Хоць вгорі там був Кілінський і Міцкевич на А-бе.
Сімсот літ Львів український;
був і буде наш, — Бігме!. —

А в дальших рефренах співав:

Ще стирчать ві Львові [Ваньки
І пускають людям чад.
Прийде час іх возьмем [з маньки,
Скажем їм „давай назад".

Під такими враженнями чисельно зібрана публіка розходилася домів і заохочувала організаторів, особливо заповідача програми д-ра В. Рудницько порадувати ще подібною імпрезою.

Устіян Л.

Нюарк, Н. Дж.

Гостинна Виставка

Українська громада м. Нюарку мала приємність вітати в в себе в неділю 5-го травня 58. Аматорський Гурток ООЧСУ-СУМА з Джерзі Сіті, Н. Дж., який під режисурою п. І. Цьолка відіграв комедію в 3-ох діях А. Мольєра п. н. „Княгиня Капучідзе" в приміщенні Україн. Централі. Вистава пройшла бездоганно, актори грали з посвятою, з малими недоліками.

Мається враження, що вплинуло уємно на аматорів рішуче замале число присутніх, аж жах згадувати. В просторій залі (300 місць) заледве знайшлося аж 30 осіб, які прийшли на півторигодинну розривку - розвагу. Було б побажаним, щоб такого роду імпрези - розваги відбувались частіше і при більшій участі людей. Пустка і порожні місця говорили самі за себе. Невжеж тутешні українці цураються почути зі сцени рідне слово, чи може не мають одного доляра на вступ? В Нюарку і околиці мало б жити близько 25,000 українців, чомуж їх не видно!

Ми вдячні драм.-гуртковї ООЧСУ-СУМА з Джерзі Сіти за відвідини та бажаємо йому сил і витривалости для дальшої творчої праці.

Н. Н.

ДОПОВІДЬ Б. КРАВЦЕВА ПРО МОДЕРНУ УКРАЇНСЬКУ ПОЕЗІЮ В УССР

Заходом Об'єднання Українських Письменників „Слово" відбудеться в неділю 18 травня ц. р. о год. 5 вечора в залі Українського Інституту при 79-ій вулиці в Ню Йорку доповідь ред. Б. Кравцева про модерну українську поезію під совєтами.

● Український композиор і пяніст проф. Ігор Білогруд із Шикаґо підписав контракт з американським музичним видавництвом Сумми - Ричард Публ. Ко., Евастон, на видання збірки його фортепіянових творів для дітей.

Реченець зголошування дітей до табору на „Союзівці" продовжено до 15-го червня

Управління „Союзівки", вакаційно - відпочинкової оселі УНСоюзу біля Керґонксон, Н. Й., повідомляє, що реченець зголошування дітей на дитячу оселю на Союзівці продовжено до 15-го червня. Оселя для дітей триватиме впродовж липня і серпня, для хлопців від 28-го червня до 26-го липня і для дівчат від 27-го липня до 24-го серпня, себто по чотири тижні. Оплата за перебування на оселі виносить $24.00 тижнево від дітей, що є членами УНСоюзу і $30.00 тижнево від дітей, що не є членами УНС, при чому члени УНС мають першенство. Зголошеним листовно чи телефоном висилається відповідний формуляр на подання, яке треба виповнити і переслати назад до управи „Союзівки". Зголошуватись можна листом на адресу: Ukrainian National Ass'n Estate, Kerhonkson, N. Y., або телефоном, викликаючи: KErhonkson 5641.

Відділ 293 УНС у Бруклині, Н. Й. фундує участь в курсах українознавства одній із своїх членок

Дня 8 травня 1958 р. відбулися місячні збори Бр. св. о. Миколая Відділ 293 УНС в Бруклині (Савт), Н. Й., на яких рішено вислати молоду членку Відділу Марію Ткачук на Курси Українознавства на Союзівці в міс. серпні. Батьки Марії Ткачук й інша родина є членами нашого Відділу від часу їх прибуття до Америки в 1950 р. Слід згадати, що Відділ мав попередніми роками 3-ох членів, які користали з повище згаданих курсів а це: Оленка Демидчук, Олександер Рускевич і Галина Делука.

Марія Демидчук, секретар,
Василь Мизак, делеґат.

Фінансова Спілка „Тризуб" фундує стипендію для учасника (ці) курсів українознавства на „Союзівці"

Українська фінансова інституція „Тризуб" в Шикаґо розписує конкурс на стипендію на курси на Союзівці. Молоді люди від 16 - 21 року життя, що мають бажання в днях 4 - 30 серпня б. р. відбути згадані курси, можуть взяти участь в конкурсі. Щоби одержати стипендію, треба написати коротко на тему: „Чому українсько-американська молодь переважно стоїть осторонь від українських організацій?". Умови участи в конкурсі подані в окремім оголошенні.

Бен Ґуріон таврує арабські країни за неприймання арабських втікачів

Єрусалим. — Ізраїльський прем'єр Давід Бен Ґуріон у своїй промові на конференції його політичної партії Мапай деклярував готовість Ізраїлю причинитися до конструктивної розв'язки проблеми 900,000 арабських втікачів, якщо таке саме бажання і готовість діла зголосять також сусідні арабські держави. Ізраїль, мовляв, який мав 700,000 мешканців, протягом десятьох років прийняв і поселив на своїй території 900,000 жидівських втікачів. Тим часом арабські держави, яких територія 60-кратно більша за Ізраїль, вперто протиставляться поселюванню у себе арабських втікачів з Палестини, підтримуючи таким чином напруження на Середньому Сході з надією, що воно пошкодить Ізраїлеві. Бен Ґуріон заявив готовість, що Ізраїль прийме також частину арабських втікачів, а іншій частині дасть відшкодування за втрачене під час війни в Палестині добро. Заступник генерального секретаря ОН америк. мурин д-р Ролф Банч закінчив свої триденні наради в Ізраїлі і в Йорданії та виїхав назад до Ню Йорку. Не зрадивши подробиць своїх нарад з державними керівниками обох названих держав, він заявив тільки, що ці розмови були „корисні".

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

Сенат ухвалив 375 мільйонів долярів для районів із хронічним безробіттям

Вашингтон. — 13-го травня Сенат більшістю 46 до 36 голосів прийняв законопроєкт про допомогу тим сільським і міським районам, в яких існує хронологічне безробіття. Цей законопроєкт переслано на дальше вирішення до Палати Репрезентантів. За той законопроєкт висловилися 29 демократів і 17 республіканців, а проти було 23 республіканці і 12 демократів. Уряд пропонував видати на ту ціль тільки 50 мільйонів долярів. Сенат пропонує, щоб із тієї суми видавати позички на промислові будови в районах, де є постійно більше число безробітних, та на такі будови, як водопроводи та каналізацію для нових промислових об'єктів. З цього фонду видавали б і субсидії для деяких районів, щоб допомогти створити нові варстати праці. Автори цього законопроєкту заявляють, що його ціль не є боротьба з теперішньою рецесією, бо запропоновані пляни мали б бути здійснені впродовж довшого часу.

Палата признала $2,958,000,000 на допомогу закордонові

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 14 травня прийняла більшістю 259 до 134 голосів законопроєкт, згідно з яким ЗДА мали б видати на допомогу закордонові суму 2 958,000,000 долярів. Перед тим голосуванням більшість конґресменів мусіла відкинути проєкт про ліквідацію допомоги Юґославії і невтральним державам, а також Домініканській Республіці тому, що син президента тієї держави веде в Голливуді, Каліфорнія, гуляще життя. Конґресмени критикували протиамериканські демонстрації у Перу і Венесуелі, але не зменшили суми 100 мільйонів долярів, призначених на допомогу латинським державам Америки. За допомогу закордонові голосувало 150 демократів і 109 республіканців, проти 76 республіканців і 58 демократів. Цей законопроєкт переслано до Сенату. Ухвалений Палатою законопроєкт має суму на 339 мільйонів меншу від тієї, якої домагався президент Айзенгавер.

Арабська Федерація стала формально доконаним фактом

Багдад. — Федерація королівств Йорданії і Іраку остаточно формально оформилась 12 травня ц. р., коли король Іраку Фейсал II підписав текст конституції, що обов'язуватиме обидві названі держави. Король Йорданії Гусейн вже раніше ратифікував ту конституцію. Арабську Федерацію проголошено 14 лютого ц. р. Вона різниться від злуки Сирії і Єгипту які створили З'єдинену Арабську Республіку тим, що Федерація залишає незалежними обидва королівства Йорданії і Іраку з окремими володарями, але спільною конституцією, з королем Фейсалем як головою Федерації та — в майбутньому — із спільним військом і спільною закордонною політикою. Арабська Федерація охоплює 6,500,000 населення. Єгипет і Сирія мають разом 27,000,000.

● Пані Ф. Д. Рузвелт заявила, що, на її думку, з Нікітою Хрущовим повинні конферувати такі політики як Волтер П. Рутер і Адлей Е. Стівенсон, бо мовляв, Айзегавер і Доллес не мають тих прикмет, які потрібні для розмов із комуністичними диктаторами. Преса висміває наївність пані Рузвелт, яка вірить, що Хрущов зміниться, коли перед ним з'явиться демократ Стівенсон.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВИЛИМАНТИК, Конн. — Від. ч. 387, повідомляє, що новим секретарем Відділу став п. Василь Самофал. Просимо всіх членів платити членські вкладки та слати письма до його рук. Його адреса є:
Mr. W. Samofal
193 Summit Street
Willimantic, Conn.
Управа Відд.: В. Гірчиця, предсідник; В. Самофал, секр.

ШИКАГО, Ілл. — 423 Відд. ім. Є. Коновальця, повідомляє своїх членів, що Місячні збори (Передконвенційні), відбудуться в неділю, 18-го травня 1958 р., о год. 12-ій впол., в залі Укр. Бесіди — при 2410 Вест Шикаго Еве. Присутність всіх членів обов'язкова. Також просимо членів вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во „Українська Січ", Від. 170, повідомляє, що Збори відбудуться у п'ятницю, 16-го травня 1958 р., о год. 6-ій веч., в приміщенні УНДому — 433 Hoboken Ave. Обов'язком кожного члена прийти, вирівняти свої вкладки та привести на збори ще не вписаних у члени УНСоюзу декого з рідні чи знайомих. — П. Мелень, предс.; В. Плетчон, кас.; І. Грабар, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Від. 372 ім. І. Франка, повідомляє всіх членів, що Місячні збори відбудуться в суботу, 17-го травня 1958 р., о год. 8-ій веч., в Домі Лонишиного — 922 W. 5th St. Проситься всіх членів прибути на збори. — Ю. Лонишин, рек. секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, відбудуться в суботу, 17-го травня 1958 р., о год. 7:30 веч. у Вінярського. Запрошуємо всіх на збори. — І. Бурний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — 397 Від. повідомляє своїх членів, що побір вкладок є в суботу, 17-го травня, від год. 5-6:30 веч. і в неділю, 18-го травня, від год. 12-1:30 по пол. Звертаємо увагу, що вкладки мусять бути вирівняні вчасно, бо з огляду на конвенцію, гроші мусять бути вислані не пізніше 21-го травня. Особливо члени, які залягають довше з вкладками, обов'язково повинні їх вирівняти. — М. Субтельний, О. Штогрин.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Від. 184, Т-во „Верховина", повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться, як звичайно, в третю суботу місяця, це є 17-го травня 1958 р., о год. 3:30 по пол., в домівці В-ва „Булава" при 423 Схід 9-та вул. в Мангаттені. На порядку: передконвенційні справи. — П. Содоль Зілинський, гол.; Б. Ластовецький, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 83, повідомляє своїх членів, що Місячні звичайні збори відбудуться в суботу, 17-го травня 1958 р., о год. 5:30 по пол., в домі Т-ва Укр. Горожан під ч. 847 Н. Френклін. Проситься членів прибути на ці збори, а довжників просимо вирівняти свої залеглості. — С. Чорномаз, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні збори членів Б-ва св. Юрія, Відд. 239, відбудуться в суботу, 17-го травня, від год. 5-ої до 7-ої веч., в домі Укр. Амер. Горож. при 847 N. Franklin. Просимо членів, які залягають з членськими вкладками, вирівняти всі залеглості своєчасно. — д-р В. Ґалан, предс.; М. Ковальчук, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 5, відбудуться в суботу 17-го травня 1958 р., о год. 7-ій веч., в залі укр. кат. церкви Чесного Хреста — 37-09 — 31 Ave. Просимо всіх членів і членкинь прибути на збори, бо є важливі справи до вирішення. Б-во св. о. Миколая звертається до всіх українців, які живуть в Асторії, щоб вписали до цього, 5-го Відділу — себе і своїх дітей. Довгуючих членів просимо вирівняти свої залеглості. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Барнич, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во „Подільська Січ", Відд. 8, повідомляє своїх членів, що Передконвенційні Збори відбудуться в неділю, 18-го травня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в залі Укр. Клюбу при 13 Washington. Просимо всіх тих, які мають деякі завваги для делеґатів, прибути і представити їх. Також приймаємо в члени УНСоюзу, без вступного. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 342, повідомляє, що Місячні збори відбудеться в неділю, 18-го травня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в церковній залі. Просимо прибути на час і привести зі собою нових кандидатів на членів УНСоюзу. Довгуючих членів напоминається, щоб вирівнювали свої залеглості, бо інакше будуть суспендовані. — Г. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Управа Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 18-го травня 1958 р., о год. 3-ій по пол., в домі Ветеранів, при вул. Вашингтона. Проситься всіх членів обов'язково явитися. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Відд. 97 Т-ва ім. І. Франка, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 18-го травня 1958 р., в церковній залі — 47 Hope Ave., о год. 2-ій по пол. — В. Бродський.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Управа 42 Відд. ім. Т. Шевченка, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 18-го травня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в УНДомі при 237 Hope Ave. На збори просимо прийти всіх членів, бо є важливі справи до полагодження. 40-літній Ювілей існування нашого Відділу відбудеться 5-го жовтня ц. р. і на ту ціль вже є замовлена заля. Через наступних 3 місяці (червень, липень, серпень) збори будуть відбуватися в суботу. Ще перед конвенцією кожний член нашого Відділу повинен приєднати нового члена. — В. Марущак, рек. секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во ім. „Чорноморської Січі", Відд. 14, подає до відома, що Місячні збори відбудуться в середу, 21 травня 1958 р., о год. 7:30 веч., у Січовій залі при 508 — 18 Еве. Проситься членів прибути на збори. — М. П. Отрок, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 20-ти мільйонового майна організації!

Посмертні Згадки

АННА КЛИМ, член 15-го Від. „Україна" УНСоюзу в Вашинґтоні, Д. К., померла, після тяжкої операції, 10-го травня 1958, проживши 47 років. Покійна походила із Фесківки, Чернігівської области, Україна. Народилася 1911 р. Після приїзду до Америки, вступила в 1952 р. в члени УНСоюзу. Полишила у смутку чоловіка Юрія. Похорон відбувся 13-го травня 1958 р., з пох. заведення до укр. кат. церкви Св. Родини, а опісля на цвинтар Ґлінвуд при Лінколн Ровд, Н. Іст, у Вашинґтоні, Д. К. — В. Її П!

Управа

АННА СКРОБАЧ, довголітня членкиня С-ва Відд. 36 УНСоюзу в Рачестері, Н. Й., померла 28-го квітня 1958 р., на 80-му р. життя. Покійна походила зі с. Путятинці, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишила у смутку 2 замужні доньки, Катерину і Марфо, сина Стефана, 5 внуків і 9 правнуків. Похорон відбувся 1-го травня 1958 р., з пох. заведення до кат. церкви св. Йосафата, а відтак на цвинтар Holy Sepulchre, при участі Родини, Знайомих і С-ва. В. Їй П!

С. Гунька, секр.

ІВАН ЛАЩКЕВИЧ, співосновник і довголітній член Відд. 374 УНСоюзу в Бостоні, Масс., ненадійно помер на серцеву недугу, дня 21-го квітня 1958 року. Покійний нар. в м. Снятині, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину і дальших рідних. Похорон відбувся 24 квітня 1958 р., з пох. заведення, на цвинтар Mont Hope. — В. Й. П!

М. Кисіль, секр.

ТАРЗАН, ч. 4060. Якщо десь є бажання . . .

— Я маю право на його гроші, — настоював Кейсі. Адвокат глузував із невдоволенням: — Немає сумніву, ґризоти вашого сумління в зв'язку з цією трагедією зменшились, відколи ви є єдиним спадкоємцем . . .

— Але ви не зможете заявити претенсії впродовж сімох років . . . хіба що, звичайно, буде ствердження смерти дядька. Бувайте!

Кейсі вийшов із бюра, але вже не такий злий, як був . . . Він мав уже плян!